

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фармакології та фармакогнозії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри (проф. Я. В. Рожковський)

« 27 » _ 08 _ 2021р.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Навчальна дисципліна: "Фармакологія"

Практичне заняття № 3 М'ЯКІ ДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ. НЕДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ

Курс: 3 Медичний факультет - "медичина"
2 Стоматологічний факультет - "стоматологія"

Практичне заняття розробив:

К.м.н., ст.викладач Остапчук К.В.

Практичне заняття обговорено на методичній нараді кафедри «27» _ 08 _ 2021р.

Протокол № 1.

Одеса – 2021 р.

Практичне заняття № 3. **М'ЯКІ ДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ.**
НЕДОЗОВАНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ

I. Самостійна робота

Контрольні питання

1. Загальна характеристика супозиторіїв. Супозиторії ректальні та вагінальні. Речовини, які використовують як основи для їх виготовлення. Правила прописування магістральних і офіцинальних супозиторіїв.

2. ТТС-пластирі, очні плівки. Правила виписування.

3. Загальна характеристика і принципи виписування недозованих лікарських форм: офіцинальних і магістральних.

4. Тверді недозовані лікарські форми (присипки). Конституенси для присипок. Правила виписування.

5. М'які недозовані лікарські форми (мазі, пасти, лініменти, креми, гелі, пластирі). Поняття про мазі. Види мазей. Відмінність мазей від паст. Конституенси для мазей, паст, лініментів. Правила прописування. Особливості рецептури стоматологічних та зубних паст. Пластирі недозовані. Види. Правила прописування.

6. Рідкі недозовані форми. Поняття про розчини для зовнішнього застосування: краплі (очні, вушні, зубні, носові), примочки, полоскання, спринцювання, зрошування. Правила прописування.

7. Суспензії, емульсії, аерозолі для зовнішнього застосування. Правила прописування.

Перелік практичних робіт. Виписати рецепти:

- 1) Розгорнутим і скороченим прописами 20 супозиторіїв ректальних, що містять індометацин (Indometacinum), РД — 0,1. По 1 супозиторію на ніч.
- 2) 20 супозиторіїв ректальних «Бетіол» (Bethiolum). По 1 супозиторію на ніч.
- 3) Трансдермальний пластир «Нітродерм» (Nitroderm), що містить 50 мг нітрогліцерину. Нанести у вигляді аплікації на шкіру лівого передпліччя.
- 4) 100,0 присипки, мазі, пасти, що містять 2 % аміказолу (Amicazolum). Нанести на уражену поверхню.
- 5) 100,0 присипки, мазі, пасти, що містять по 10 % резорцину (Resorcinum) і кислоти саліцилової (Acidum salicylicum). Обробити уражену поверхню.
- 6) Пасту для девіталізації пульпи, що містить 3,0 миш'яковистого ангідриду (Acidum arsenicosum anhydricum), новокаїну гідрохлориду (Novocaini hydrochloridum) і тимолу (Thymolum) порівну по 1,0, гвоздичної олії (Oleum Caryophyllorum) до необхідної консистенції. Для повільної некротизації пульпи.
- 7) 50,0 офіцинальної мазі «Флуцинар» (Flucinar). Змашувати уражену поверхню.
- 8) 20,0 10 % лініменту синтоміцину (Synthomycinum). Змашувати уражену поверхню.
- 9) 20 пластрів перцевих (Emplastrum Capsici), розміром 20x20 см. Накласти на необхідну ділянку шкіри.
- 10) 100 мл 0,02 % розчину фурациліну (Furacilinum). Для промивання рани.

- 11) 100 мл 10 % масляного розчину камфори (Camphora). Для розтирань.
- 12) 10 мл 0,1 % розчину нафтизину (Naphthysinum). Для закапування в ніс.
- 13) Аерозоль «Ампровізол» (Amprovisolum), балон 50 г. Нанести на уражену поверхню протягом 5 с.

Завдання для самоконтролю. Дайте відповідь на питання:

1. Що належить до м'яких дозованих лікарських форм?
2. За якими правилами виписують офіційнальні й магістральні супозиторії?
3. Що є ТТС і за якими правилами їх виписують?
4. Що відносять до недозованих твердих, рідких і м'яких лікарських форм?
5. Згідно з якими правилами виписують офіційнальні недозовані лікарські форми?
6. Які *constituens* використовують для приготування магістральних присипок, мазей, лініментів, паст? Які особливості їх виписування розгорнутим способом?
7. Які особливості рецептури стоматологічних і зубних паст?

II. Аудиторна робота

1. Ознайомитися з колекцією препаратів.
2. Виписати рецепти:
 - 1) Димедрол (Dimedrolum) в супозиторіях ректальних, РД — 0,01, а також в порошках, пігулках, р-ні для в/м ін'єкцій (амп. по 1 мл).
 - 2) 20 супозиторіїв вагінальних, що містять по 0,5 метронідазолу (Metronidazolium). По 1 супозиторію на ніч.
 - 3) 50,0 присипки, мазі, лініменту і пасти, що містять 5,0 стрептоциду (Streptocidum).
 - 4) Девіталізуючу пасту, що містить 2,0 параформальдегіду (Paraformaldehydum), 1,0 лідокаїну гідрохлориду (Lidocaini hydrochloridum), еугенолу (Eugenolum) q.s. Для некротизації пульпи.
 - 5) 50,0 присипки, мазі, лініменту і пасти, що містять 1% саліцилової кислоти (Acidum salicylicum), 3% борної кислоти (Acidum boricum) і 15% цинку окису (Zinci oxydum).
 - 6) 50 мл 1% водного і спиртового розчинів діамантового зеленого (Viride nitens). Змащувати уражену поверхню.
 - 7) 5 мл очних крапель у вигляді 5% суспензії гідрокортизону ацетату (Hydrocortisoni acetat). За 2 краплі в кон'юнктивальний мішок.
 - 8) 5 мл очних крапель, що містять софрадекс (Sophradexum).
 - 9) Аерозоль «Інгаліпт» (Inhalypum), балон 80 мл. Нанести на уражену слизову оболонку порожнини рота.
 - 10) 50 порошків, таблеток, що містять платифіліну гідротартрат (Platyphyllini hydrotartras), РД-0005 і папаверину гідрохлорид (Papaverini hydrochloridum), РД-0,02.
 - 11) Мікстуру, приготовлену на настої трави термопсису (herba Thermopsisidis), РД-0,05, із додаванням нашатирно-анісових крапель (Liquor ammonii anisatus), РД-10 крапель і натрію гідрокарбонату (Natrii hydrocarbonas), РД-0,2.
 - 12) Екстракт алтея (Althaea) рідкий, РД-20 крапель.

- 13) 20 флаконів, що містять по 1,0 цефтріаксону (Cephtriaxonum). По 1 г в/м 1 раз на день протягом 5 днів, попередньо розчинивши вміст флакона в 2 мл 1% розчину лідокаїну.
- 14) Солутан (Solutan), флакон по 50 мл. По 20 крапель 3 рази на добу.

Список літератури:

1. Фармакологія : підручник для студ. медичних та стоматологічних ф-тів вищих мед. навч. закладів України : вид. 4-е виправ. та переробл. / [І.С.Чекман, В.М. Бобирьов, В.Й. Кресюн та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2020. – 472 с.
2. Фармакологія : підручник для студ. медичних ф-тів вищих мед. навч. закладів України : вид. 4-е виправ. та переробл. / [Чекман І.С., Горчакова Н.О., Казак Л.І. [та ін.]; за ред. проф. І. С. Чекмана]. – Вінниця : Нова книга, 2017. – 784 с.
3. Лікарська рецептура зі загальною фармакологією : навч. посібник : 2-ге вид., переробл. і доповн. / [В.Й. Кресюн, В.В. Годован]. – Одеса : Одес. нац. мед. ун-т, 2017. – 280 с.
4. Фармакологія в рисунках і схемах : навч. посібник / В. В. Годован ; [за ред. В. Й. Кресюна] ; Одес. нац. мед. ун-т. - Вінниця : Нова Книга, 2019. - 462 с.